

23/2.8.16
29.08.93

МИНИСТЕРСТВО НА ОТБРАНАТА

№ 409 / 20.08.93г.

СОФИЯ

ДО

ПРЕДСЕДАТЕЛЯ
НА КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Г-Н АСЕН МАНОВ

СТ А Н О В И Щ Е

ОТ ВАЛЕНТИН АЛЕКСАНДРОВ – МИНИСТЪР НА ОТБРАНАТА

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

Министерство на отбраната е конституирано като заинтересована страна с определение на Конституционния съд по Дело № 16/1993г. Делото е образувано по искане на 64 народни представители за установяване на противоконституционността на § 1 от Закона за изменение на ЗВВС, с който се изменя чл.47 ал.1. Подателите на искането считат, че с изменението се нарушава принципът на равенство, залегнал в чл.6 ал.2 от Конституцията на РБългария и се създава неправилна привилегия за студентите, които следват безплатно във ВУЗ, като съображения за това са посочени:

"Безплатното обучение не може да се счита, че е по-добре изпълнен дълг към държавата, нито че този, който се ползва от него изпълнява някаква "държавна поръчка"; и "... с времето ще се създават обществени слоеве, които биха проявили съзнанието техните деца да заплащат обучението си за да се освободят повече места за безплатно обучение на други, които нямат тази материална възможност.....такива съзнателни граждани се поставят в по-неблагоприятно положение".

Считам, че в искането неправилно се поставят в колизия дългът към отечеството и правото на образование.

Конституцията на РБългария чл.59 определя "защитата на Отецеството като дълг и чест за всеки български гражданин". Националната сигурност и защитата на суверенитета

и интересите на страната ни е приоритетно и върховно задължение. Реален израз на този висш дълг е изпълнението на воинските задължения от страна на младежите, навършили 18 години, чието реализиране се регламентира в ЗВВС. Чл.3 от същия закон предвижда, че "всички мъже -граждани на РБ - без разлика на раса, народност, вероизповедание, образователен ценз, социален произход и положение са длъжни да отбият военната си служба в състава на Въоръжените сили." С оглед на държавните интереси законодателят е предвидил основание за отлагане на изпълнението на този дълг, което е "приемането по държавна поръчка на младежите във ВУЗ". Това отлагане е ограничено и със срок - "до навършване на 26 годишна възраст".

До променянето на чл.47 ал.1 от ЗВВС в този му вид от военна служба се отлагаха всички наборници приети за студенти. Този текст се прилагаше и отговаряше на обществените отношения в един период през който не съществуваше платено обучение. В момента в който се създадоха редица нови Висши учебни заведения и беше въведено платеното обучение, тази норма се оказа остаряла с оглед на държавните интереси. Държавата определя своите нужди от специалисти - висшисти във всички области на обществения живот като точно фиксира и контролира бройката за прием на студенти за задоволяване на тези нужди. Държавата поема и разходите по тяхното обучение. Държавният прием се извършва при условия еднакви за всички български граждани. Платеният прием е допълнителен, извън "държавната поръчка" и се определя от нуждите и капацитета на ВУЗ, съгласно правата на автономните ВУЗ. В същото време съгласно ЗВВС и Конституцията на РБ всички граждани и приети за студенти са абсолютно задължени да отбият военната си служба. Като е съобразил това законодателят е преценил, че студентите, за които държавата изрично е посочила и е определила своите нужди, могат да бъдат отложени за посочения срок от изпълнението на това задължение. По този начин се балансират две изключително важни за страната ни области на обществения живот - националната сигурност, чрез попълване на набора във Въоръжените сили и националния научен потенциал.

Мотивът на подалите иска, че с чл.47 ал.1 от ЗВВС се създават привилегии и се ограничава правото на образование е неоснователен.

Младежите приети "платено обучение" не подлежат на отлагане от военна служба, тъй като те не се включват в приоритетната бройка, определена от държавата, въпреки че са имали тази възможност. Те реализират правото си на образование при наличието и на едно допълнително условие - материално състояние. В същото време чл.6 от Конституцията изрично забранява създаването на неравноправие на имотен признак. На практика българските граждани кандидатствуват във висши учебни заведения на общо основание при еднакви за всички условия. С платеното обучение се създават условия за нарушаване на чл.6 от Конституцията, тъй като от кандидати с равен бал достъп до ВУЗ получава този чието имотно състояние позволява заплащането на таксите. Тук не е уместно

твърдението на уважаемите депутати за "съзнателните граждани", тъй като чл.26 от Международната Харта за правата на човека гласи : "Висшето образование трябва да бъде еднакво достъпно за всички", а чл.13 ал.1 т."в" от Международният Пакт за икономически, социални и културни права, към които РБългария се е присъединила на 03.01.1976г. предвижда : " Висшето образование трябва да се направи достъпно за всички на равноправна основа, според способностите на всеки , чрез всички подходящи средства и по-специално чрез постепенното и все по-широко въвеждане на безплатно обучение."

Считам, че чл.47 ал.1 от ЗВВС е съобразен и с обществено политическата международна обстановка в района на Балканите. Разширяването неоснователно на обхвата основанието за отлагане от редовна военна служба пряко влияе върху окомплектоването с личен състав на Българската армия и нейната бойна и отбранителна готовност. Това е от огромно значение за страната ни, особено в момента когато военни действия се водят в съседните ни държави.

Предвид на изложеното предлагам на Конституционният съд да отхвърли иска на 64-мата народни представители.

МИНИСТЪР НА ОТБРАНАТА :

АЛЕКСАНДРОВ

